

Věčné chemikálie v sobě mají i vrcholní politici. Prokázal to celoevropský test, který v ČR realizovala Arnika

6.2.2024 - Luboš Pavlovič | Arnika

Testování, které v Evropském parlamentu organizoval Evropský úřad pro životní prostředí (EEB) a organizace ChemSec podstoupili mimo jiné tři místopředsedové Evropské komise, eurokomisař pro životní prostředí, šéfka Evropské agentury pro životní prostředí a devět poslanců a poslankyň Evropského parlamentu pocházejících z různých evropských zemí. Byli testováni na přítomnost třinácti látek skupiny PFAS v jejich tělech. Více než polovina z nich byla nalezena, a to PFOA, PFNA, PFDA, PFUnDA, PFHxS, PFHpS a PFOS. I když jsou některé z těchto látek už dnes zakázány, dále se objevují jak v životním prostředí, tak v tělech zvířat a lidí. Ve společné tiskové zprávě organizace upozorňují, že hladiny věčných chemikálií u vrcholných politiků se nijak výrazně neliší od průměrné expozice Evropanů. Testy tedy ukazují, že vůči přítomnosti PFAS není imunní nikdo, ani vysoce postavení evropští úředníci.

V Česku organizovala testování politiků Arnika, která bezplatný test na přítomnost látek PFAS v organismu zařídila například pro ministra životního prostředí Petra Hladíka, kandidáty do europarlamentu Danuši Nerudovou či Jana Farského a europoslance Marcela Kolaju, Mikuláše Peksu a Markétu Gregorovou. Ta svou účast v osvětové kampani komentuje: *„Jsem ráda, že jsem se díky Arnice mohla dozvědět víc o tzv. věčných chemikáliích, na jejichž zákazů nyní Evropská unie pracuje. Využila jsem nabídky a nechala se sama otestovat – a některé z těchto nebezpečných látek se v mé krvi opravdu našly, byť naštěstí v nižších koncentracích, než je průměr v evropské populaci. S kolegy v Evropském parlamentu jsme v minulém roce podpořili zákaz těchto látek v potravinových obalech. Věřím, že další budou následovat, až zbydou jen ty chemikálie, u nichž se důvodně prokáže jejich nenahraditelnost.“*

Spolu s europoslankyní Gregorovou se výsledek svých testů rozhodla sdílet i odbornice na toxické látky ve spotřebním zboží Karolína Brabcová a autorka četných průzkumů a studií Arniky o přítomnosti PFAS ve výrobcích i prostředí Jitka Straková. *“V mé krvi se našly 4 z 13 analyzovaných látek a v nižších koncentracích než třeba u eurokomisařů či europoslanců z jiných zemí. Přesto mám v sobě látky, z nichž některé jsou již více než 10 let zakázány. To dokazuje, že tyto látky se do nás budou dostávat ještě mnoho let poté, co se dostanou do životního prostředí. A spousta ostatních věčných chemikálií PFAS ještě není zakázána. Takže každý další výrobek s jejich obsahem přispěje k zátěži životního prostředí a pravděpodobně i budoucích generací. To bychom neměli připustit.”* hodnotí výsledky testů Karolína Brabcová. *“Několik látek PFAS se našlo i v mé krvi. Vzhledem k tomu, že jsem v současnosti těhotná a dobře vím, že se PFAS přenášejí placentou k mému dítěti, tak mě zjištění znepokojuje. Vadí mi především fakt, že i přes mé odpovědné chování není v mé moci uchránit mé ještě nenarozené dítě koktejlu PFAS. I proto, že vnímáme tragédii dědictví PFAS pro další generace, snažíme se v Arnice odbornými argumenty a občanskými výzvami přispět k zákazům použití PFAS. Doufáme, že evropští politici náš apel vyslyší,”* sdílí svoje znepokojení Jitka Straková.

Už nedávná studie Arniky, která prokázala přítomnost zvýšeného množství zakázanou kyselinou PFOA v dětských bundách, ukázala, že látky skupiny PFAS se uvolňují z oblečení a jsou proto stále nebezpečné. Díky tomu, že se v přírodě nerozkládají, říká se jim věčné chemikálie a také tichá hrozba pro veřejné zdraví. Chemické látky PFAS jsou spojovány s řadou závažných zdravotních problémů, včetně rakoviny, neplodnosti, vrozených vad a narušení imunitního systému. “PFAS –

stopy perfluorovaných látek kontaminují všechno živé. Najdeme je v každém z nás. Já, Jitka i Markéta je máme v sobě, byť naštěstí v nižších koncentracích, než je průměr u evropských občanů. Varující je, že nejvíce máme všechny látky známé jako Perfluorooktansulfonát (PFOS), která byla zakázána již v roce 2010. Způsobují zdravotní komplikace jako zvýšené riziko onemocnění štítné žlázy a jsou dávány do souvislosti se vznikem rakoviny varlat či ledvin či např. leukémie u dětí, jejichž matky byly vystaveny vyšším dávkám těchto látek.” dodává Brabcová.

Arnika již léta upozorňuje na problém znečištění těmito látkami. Najdeme je v teflonu, v kosmetice, v lyžařských voscích či ve voděodolném oblečení do přírody. Řada studií ukazuje, že kumulování věčných chemikálií v životním prostředí může být vážným zdravotním problémem budoucnosti. Mnoho firem toto nebezpečí samo chápe a sami změnili technologii výroby, aby jejich produkt neobsahoval škodlivé látky. Arnika chce tento trend podpořit a omezit používání těchto látek zejména ve spotřebním zboží v rámci evropské legislativy.

Bohužel členské státy EU nyní váhají s podporou zákazu PFAS alespoň v potravinových obalech, který odsouhlasil i Evropský parlament. Arnika podepsala dopis s ostatními nevládními organizacemi žádající podporu rozhodnutí EP.

Spotřebitelé pak mohou podepsat evropskou výzvu za zákaz těchto látek. Toxic-free Europe now! | WeMove Europe.

Aktivita Arniky mohou lidé podpořit podpisem petice Budoucnost bez plastů.

<https://arnika.org/o-nas/tiskove-zpravy/vecne-chemikalie-v-sobe-maji-i-vrcholni-politici-prokazal-to-ce-loevropsky-test-ktery-v-cr-realizovala-arnika>